

Advies Externe Veiligheid inzake Uitbreiding Van der Valk hotel Drachten

Algemeen toetsingskader

Externe veiligheid gaat om het beperken van de kans op en het effect van een ernstig ongeval voor de omgeving door:

- het gebruik, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen (inrichtingen);
- het transport van gevaarlijke stoffen (buisleidingen, wegen, waterwegen en spoorwegen);
- het gebruik van luchthavens.

Het externe veiligheidsbeleid richt zich op het beperken van de risico's voor de burger door bovengenoemde activiteiten. Hiertoe zijn risico's gekwantificeerd, namelijk door middel van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico (PR)

Het PR is de berekende kans per jaar, dat een persoon overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval bij een risicobron, aangenomen dat hij op die plaats permanent en onbeschermd verblijft.

Groepsrisico (GR)

Dit is de kans dat een groep mensen overlijdt door een ongeval met gevaarlijke stoffen. Het GR moet worden gezien als een maat voor maatschappelijke ontwrichting.

Het externe veiligheidsbeleid is verankerd in diverse wet- en regelgeving. De volgende besluiten zijn relevant:

1. Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)

Met het Bevi zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd.

2. Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)

Op basis van het Bevb dienen plannen, vergelijkbaar met het Bevi, te worden getoetst aan de grens- en richtwaarde voor het PR en de oriëntatiewaarde voor het GR.

3. Basisnet

Het basisnet is een landelijk aangewezen netwerk voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Binnen bepaalde grenzen wordt dit vervoer over de weg, binnenwater en spoor gegarandeerd. Het basisnet heeft betrekking op de Rijksinfrastructuur: hoofdwegen (snelwegen), hoofdwaterwegen (binnenwateren) en hoofdspoorwegen (enkele uitzonderingen daargelaten). Het basisnet is vastgelegd in onder andere de Wet vervoer gevaarlijke stoffen.

4. Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt)

Voor ruimtelijke ordening in relatie tot de transportroutes is het Bevt opgesteld. Hierin zijn de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het basisnet wettelijk vastgelegd.

5. Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit en de daarbij behorende regeling is de opvolger van een groot aantal AMvB's. In het Activiteitenbesluit staan algemene regels voor verschillende milieuaspecten, zoals veiligheidsafstanden waaraan voldaan moet worden.

Verantwoordingsplicht

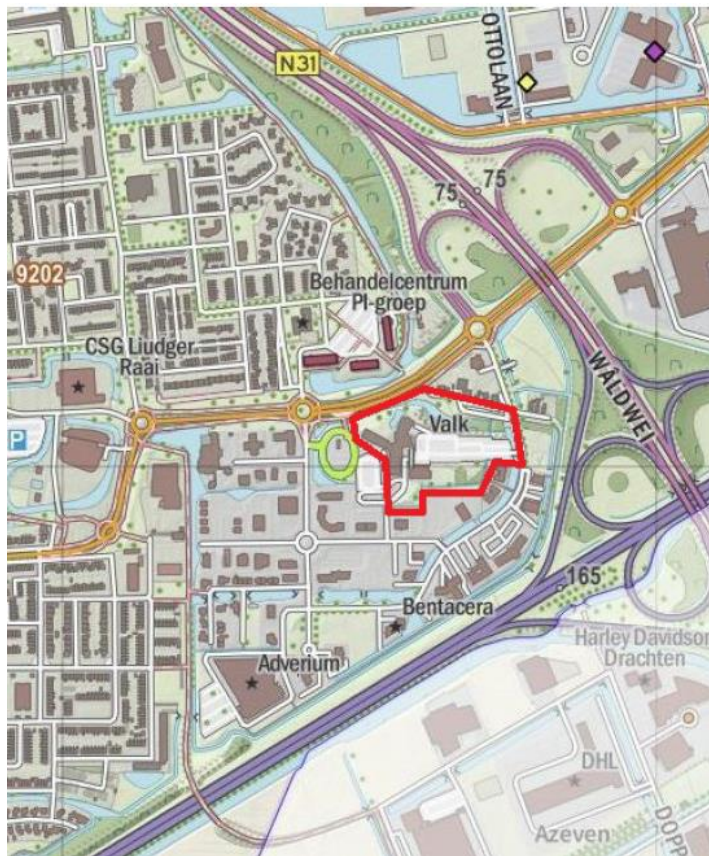
In het Bevi, Bevb en het Bevt is onder andere een verantwoordingsplicht GR opgenomen. Deze verantwoording houdt in dat in bepaalde gevallen planologische keuzes moeten worden onderbouwd en verantwoord door het bevoegd gezag.

Opsteller:	Inge de Vries
Telefoon:	06-46994259
Datum:	10 oktober 2019
Zaaknummer:	2019-FUMO-0033910
Organisatie:	FUMO
Status:	DEFINITIEF

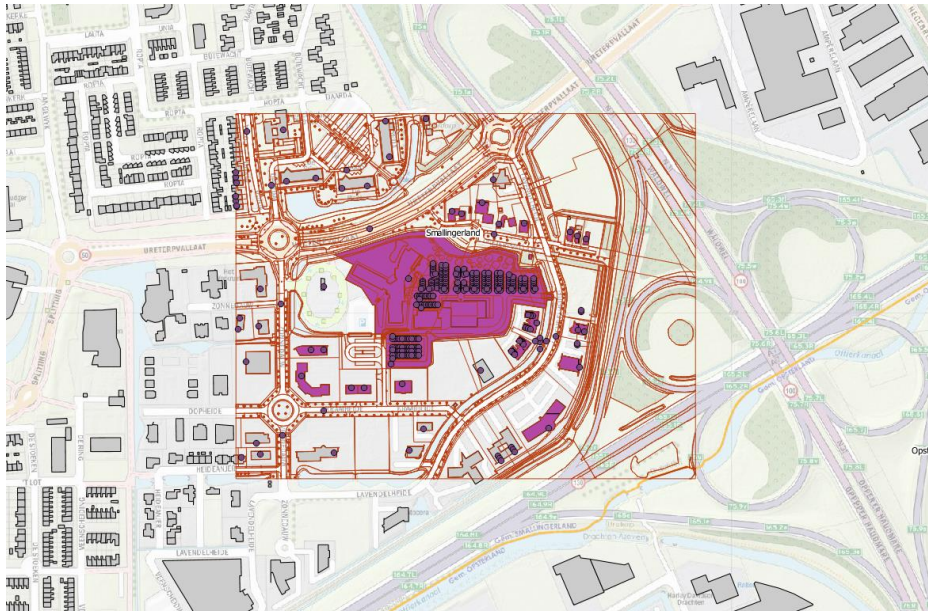
Risicobronnen ten aanzien van de Uitbreiding Van der Valk hotel Drachten

Aan de Lavendelheide 4 in Drachten is Van der Valk hotel Drachten (hierna: Van der Valk) gevestigd. Van der Valk heeft plannen om het bestaande hotel te vergroten. Aan de FUMO is gevraagd een advies externe veiligheid op te stellen op basis van het concept voorontwerp bestemmingsplan Drachten – Lavendelheide 4 van 13 mei 2019.

Het gebied zal in het navolgende worden aangeduid als het plangebied. De ligging van het plangebied is in figuur 1 weergegeven. Een impressie van de toekomstige situatie is in figuur 2 weergegeven.

Figuur 1: begrenzing plangebied

Figuur 2: impressie nieuwe situatie

Voor de inventarisatie van de aanwezige risicobronnen met de daarbij behorende veiligheidszones is de professionele risicokaart (van 27 juni 2019) geraadpleegd.

Uit de professionele Risicokaart blijkt dat in de directe nabijheid van het plangebied risicobronnen zijn gelegen, waarvan de risicocontouren of invloedsgebieden mogelijk over het plangebied vallen (zie figuur 3). De (mogelijk) relevante risicobron voor het plangebied is:

- transport van gevaarlijke stoffen over de weg.

Figuur 3: risicobronnen

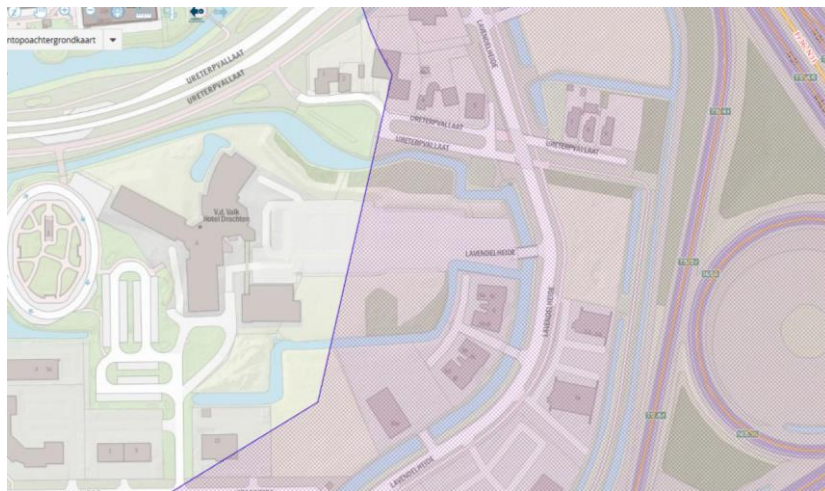
Verder zijn er geen risicobronnen aanwezig.

Transport van gevaarlijke stoffen over wegen

Rijksweg N31 en A7

Ten noordoosten van het plangebied ligt de Rijksweg N31. Ten zuiden van het plangebied ligt de Rijksweg A7. Over beide wegen worden gevaarlijke stoffen getransporteerd. Zowel de N31 als de A7 zijn opgenomen in het Basisnet weg. De planlocatie ligt op meer dan 200 meter vanuit het midden van beide Rijkswegen. Het plangebied ligt echter wel binnen deze afstand van 200 meter vanaf de verbindingsboog tussen de Rijksweg A7 en Rijksweg N31.

In artikel 8 van het Bevt staat dat wanneer een bestemmingsplan binnen een afstand van 200 meter van een transportroute gevaarlijke stoffen is gelegen, het GR dient te worden verantwoord. De afstand van 200 meter is in figuur 4 te herkennen aan de paarse contour.

Figuur 4: 200 meter zone van de verbindingsboog tussen de N31 en A7

Omdat de planlocatie binnen 200 meter vanaf een transportroute voor gevaarlijke stoffen ligt, zal het groepsrisico moeten worden verantwoord.

Toetsingskader bij beoordeling van risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen bij ruimtelijke ordeningsbesluiten, is het Basisnet weg. Het basisnet is per 1 april 2015 van kracht. Voor het wettelijk vastleggen van de regels voor de ruimtelijke ordening rondom het Basisnet geldt het Besluit externe veiligheid transportroutes (hierna: Bevt). Verder is de Regeling basisnet (hierna: Rbn) opgesteld. In de Rbn staat waar risicoplafonds liggen langs transportroutes en welke regels er gelden voor ruimtelijke ontwikkeling.

In de Rbn is aangegeven dat GR berekeningen voor basisnetroutes uitgevoerd dienen te worden overeenkomstig de Handleiding Risicoanalyse Transport (hierna: HART). In de HART staat uitvoerig beschreven op welke wijze de risicoberekening uitgevoerd moet worden. Daarbij wordt ook aangegeven welke gegevens (vervoer en populatie) daarbij ingevoerd moeten worden. Voor het PR dient voor een basisnetroute gekeken te worden

naar de tabel basisnetroutes in de Rbn. In deze tabel is af te lezen dat voor de N31 en A7 geen basisnetafstand en daarmee PR 10^{-6} geldt.

In de Nota van toelichting op het Bevt en de Nota van toelichting op de Beleidsregels EV is aangegeven dat in sommige gevallen de berekening van het PR en het GR achterwege kan blijven. Hiervoor zijn vuistregels in de vorm van drempelwaarden voor vervoersaantallen opgesteld die de gebruiker een indicatie geven van de hoogte van het PR of GR. Met de vuistregels kan ingeschat worden of de vervoersaantallen, bebouwingsafstanden en/of aanwezigheidsdichtheden te klein zijn om tot een overschrijding van grenswaarde of richtwaarde voor het PR dan wel tot een overschrijding van de oriëntatiewaarde of 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR kunnen leiden.

De drempelwaarde voor 0,1 maal de oriëntatiewaarde voor het GR geeft een indicatie dat zeker een GR-berekening moet worden uitgevoerd.

In vrijwel alle gevallen wordt het GR bepaald door GF3 (LPG). Voor de uitkomst van de GR-berekening is het dan voldoende nauwkeurig om de bevolkingsdichtheid te inventariseren tot circa 300 meter van de as van de weg.

Verantwoording GR

Conform het Bevt dient het bestuur van de veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om in verband met het GR advies uit te brengen over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied. Brandweer Fryslân heeft nog niet geadviseerd op onderhavig plan.

Verbindingsboog tussen Rijksweg A7 en Rijksweg N31

De N31, de verbindingsboog en de A7 hebben ter hoogte van het plangebied grotendeels eenzijdige bebouwing. Voorts wordt de verbindingsboog als een weg buiten de bebouwde kom (geen autosnelweg) aangemerkt. De HART gaat dan uit van 80 km/uur. De dichtstbijzijnde bebouwing ligt op een afstand van circa 35 meter gemeten vanaf het midden van de verbindingsboog. Omdat in de HART geen gebruik wordt gemaakt van een afstand van 35 meter, wordt aangesloten bij de eerstopvolgende worst-case afstand. Deze afstand bedraagt 30 meter. De maximale dichtheid is 40 p/ha. Het aantal GF3 transporten over de N31 is in de Rbn gesteld op 1500. Omdat over de verbindingsboog alleen transporten plaatsvinden welke komen uit de richting van de N31 richting A7 wordt met dit aantal gerekend. In artikel 14 van de Rbn staat beschreven dat op verbindingsbogen rekening moet worden gehouden met de helft van de GF3 aantallen op de weg waarvan de boog aftakt. Dit houdt in dat rekening wordt gehouden met 750 transporten.

Volgens de HART moet een RBM-II berekening uitgevoerd worden wanneer de vervoersstroom gevaarlijke stoffen in tankwagens stoffen bevat uit de categorieën LT3¹, GT4² of GT5³. Hiervan is geen sprake.

Wanneer GF3 minder is dan 10 maal de drempelwaarde uit tabel 1-5 van de HART, wordt de oriëntatiewaarde van het GR niet overschreden. Het aantal GF3 transporten bedraagt in casu 750. De minimale afstand tussen bebouwing en de weg is circa 30 meter, de maximale dichtheid is 40 p/ha.

Wanneer GF3 minder is dan 10 maal de drempelwaarde uit tabel 1-5 van de HART, wordt de oriëntatiewaarde van het GR niet overschreden. Het aantal GF3 transporten bedraagt 750 voor de verbindingsboog tussen de N31 en A7. De minimale afstand tussen bebouwing en de weg is circa 30 meter, de maximale dichtheid van personen is 40 p/ha. Er zijn meer dan 5510 transporten GF3 nodig om 10% van de oriëntatiewaarde te overschrijden en 55.100 om de oriëntatiewaarde te overschrijden.

Zoals gezegd is het aantal transporten gesteld op 750. Het aantal GF3 transporten is minder dan de drempelwaarde uit tabel 1.5 van de HART. De 10% van de oriëntatiewaarde wordt lang niet overschreden en daarmee de oriëntatiewaarde ook niet. Er is daarmee geen noodzaak om het GR nader te berekenen.

Verantwoording GR

Het gaat hier om een uitbreiding van het hotel Van der Valk. Het aantal personen zal toenemen. Dit houdt in dat de uitbreiding van Van der Valk invloed heeft op de berekening van de hoogte van het GR. De oriëntatiewaarde van het GR zal echter niet overschreden worden.

Op het moment van schrijven is het onbekend welke functies in het uitbreidingsdeel zullen worden gerealiseerd. Mogelijk is de zelfredzaamheid van personen een punt van aandacht. De zelfredzaamheid heeft betrekking op de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied om zichzelf in veiligheid te brengen (of in veiligheid gebracht te worden). Niet zelfredzame personen binnen een invloedsgebied van een risicobron zijn vanuit hulpverleningsperspectief onwenselijk.

De gemeente zal een afweging moeten maken of het mogelijk maken van de uitbreiding binnen het invloedsgebied van de wegen wenselijk is.

Conform artikel 9 van het Bevt dient het bestuur van de Veiligheidsregio in de gelegenheid te worden gesteld om in verband met het GR advies uit te brengen over de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp en over de zelfredzaamheid van personen in het invloedsgebied.

¹ Toxische vloeistoffen, bijvoorbeeld acroleïne

² Toxische gassen, bijvoorbeeld zwaveldioxide

³ Toxische gassen, bijvoorbeeld chloor of stikstofdioxide

Vanuit externe veiligheidsoogpunt wordt geadviseerd om de uitbreiding buiten het invloedsgebied te realiseren. Indien er voor gekozen wordt om de uitbreiding binnen het invloedsgebied toe te staan, dan dient er rekening mee gehouden te worden dat de bereikbaarheid van hulpdiensten goed geborgd is en dienen er voldoende vluchtmogelijkheden aanwezig te zijn. Daarbij moet vluchten van de risicobron af mogelijk zijn.

Advies Externe Veiligheid

Geadviseerd wordt om:

- de ontwikkelingen buiten het invloedsgebied te realiseren;
- te onderzoeken of de ontwikkeling buiten het invloedsgebied van de wegen mogelijk kan worden gemaakt;
- de ontwikkeling alleen binnen het invloedsgebied toe te staan, mits rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid van hulpdiensten en er voldoende vluchtmogelijkheden aanwezig zijn. Vluchten moet van de risicobron af mogelijk zijn;
- advies te vragen aan Brandweer Fryslan.

Indien het bevoegd gezag vooralsnog mee wil werken aan het plan en het GR verantwoord wordt geacht en medewerking wordt verleend, wordt geadviseerd om:

- functies in het gebouw waar weinig personen verblijven dichterbij de risicobron te realiseren dan de functies waar veel mensen verblijven;
- vluchtmogelijkheden in gebouwen en op het terrein van de risicobron af te situeren.

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het transport van gevaarlijke stoffen over de N31, de verbindingsboog en de A7 mogelijk een belemmering vormt voor onderhavig plan.

Advies Brandweer Fryslân

Op 26 september 2019 is door Brandweer Fryslân een advies uitgebracht omtrent de externe veiligheid. Hieronder volgt een samenvatting.

Bestrijding en beperking van rampen en zelfredzaamheid

Onder bestrijdbaarheid van een (dreigende) calamiteit vallen alle maatregelen die invloed hebben op de bestrijdbaarheid van een calamiteit ten gevolge van een risicovolle activiteit.

De zelfredzaamheid heeft betrekking op de mogelijkheden voor personen in het invloedsgebied om zichzelf in veiligheid te brengen (of in veiligheid gebracht te worden). Niet zelfredzame personen binnen een invloedsgebied van een risicobron zijn vanuit hulpverleningsperspectief onwenselijk.

Zelfredzaamheid

Brandweer Fryslân adviseert in haar advies om de uitbreiding van het hotel buiten het invloedsgebied te realiseren. Wanneer het gebouw toch binnen het invloedsgebied gesitueerd gaat worden, adviseert Brandweer Fryslân om de ontvluchting op het terrein dermate te situeren dat deze van de bron af is gelegen. De bedrijfshulpverlening dient hierop geoefend te zijn. Ook adviseert Brandweer Fryslân om de indeling van het gebouw zodanig in te richten, dat de grootst en langst aanwezige groep het meest ver van de bron af is gesitueerd.

Repressief advies

Brandweer Fryslân heeft de mogelijkheid een repressief advies te geven in het kader van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen. In een dergelijk advies komen aspecten aan bod die van belang zijn voor de basisbrandweezorg. Hierbij valt te denken aan onder meer bereikbaarheid, de beschikbaarheid van bluswater en de opkomsttijden. Hieronder volgt een opsomming.

Bereikbaarheid

Om de opstelplaats voor het pand te bereiken, dient de route op eigen terrein naar de opstelplaats voor de brandweer bruikbaar te zijn. Brandweer Fryslân geeft in haar advies eisen aan waar de route aan moet voldoen. Kortheidshalve wordt op deze plaats naar het advies van Brandweer Fryslân verwezen.

Bluswatervoorziening

Brandweer Fryslân adviseert in haar advies om een brandkraan aan te leggen die voldoet aan enkele voorwaarden. Kortheidshalve wordt op deze plaats naar het advies van Brandweer Fryslân verwezen.

Opkomsttijden

De opkomsttijd bedraagt 13 minuten. Hiermee voldoet de opkomsttijd niet aan de norm van 12 minuten welke voor een dergelijk gebied geldt. Omdat het hier echter om overschrijding van 1 minuut gaat, voorziet Brandweer Fryslân geen knelpunten voor wat betreft de opkomsttijden.

Nut en noodzaak van de ontwikkeling

In te vullen door de gemeente.

Eindconclusie

Ondanks maatregelen ter verhoging van de veiligheid kunnen risico's nooit voor 100% worden weggenomen. Ook na het nemen van veiligheidsverhogende maatregelen zal een restrisico blijven bestaan.

Met behulp van het uitvoeren van de verantwoordingsplicht voor het GR en het advies van Brandweer Fryslân, dient het bevoegd gezag zich uit te spreken over de aanvaardbaarheid van het restrisico. Voor de acceptatie van het restrisico dient ook het belang van de ontwikkeling meegewogen te worden.

Geconcludeerd kan worden dat het aspect externe veiligheid een aandachtspunt vormt voor de haalbaarheid van voorliggend plan. Geadviseerd wordt om:

- de ontwikkelingen buiten het invloedsgebied te realiseren;
- te onderzoeken of de ontwikkeling buiten het invloedsgebied van de wegen mogelijk kan worden gemaakt;
- de ontwikkeling alleen binnen het invloedsgebied toe te staan, mits rekening wordt gehouden met de bereikbaarheid van hulpdiensten en er voldoende vluchtmogelijkheden aanwezig zijn. Vluchten moet van de risicobron af mogelijk zijn;
- een brandkraan aan te leggen volgens voorwaarden zoals in het advies van Brandweer Fryslân van 26 september 2019 staat beschreven;
- de routes naar de opstelplaats voor de ingang van het gebouw bruikbaar te laten zijn voor de brandweer volgens voorwaarden zoals in het advies van Brandweer Fryslân van 26 september 2019 staat beschreven;
- advies te vragen aan Brandweer Fryslân.

Indien het bevoegd gezag vooralsnog mee wil werken aan het plan en het GR verantwoord wordt geacht en medewerking wordt verleend, wordt geadviseerd om:

- functies in het gebouw waar weinig personen verblijven dichterbij de risicobron te realiseren dan de functies waar veel mensen verblijven;
- vluchtmogelijkheden in gebouwen en op het terrein van de risicobron af te situeren;
- de bedrijfshulpverlening voor te bereiden op de ontvluchting.